

Міністерство освіти і науки України
Бердянський державний педагогічний університет

«Затверджено»
Вченою радою БДПУ
від 26.03.2018 (протокол №9)
Ректор університету
проф. Богданов І. Т.

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
ІСТОРІЯ ТА АРХЕОЛОГІЯ

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ _____ другий _____

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ _____ магістр _____

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ _____ 03 Гуманітарні науки _____

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ _____ 032 Історія та археологія _____

СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ _____ Соціальна антропологія _____

Ввести в дію з 01.09.2018

Навчальний відділ

Начальник НВ _____ Шубіна О.В.

Бердянськ
2018

I Преамбула

Освітня програма здобуття другого рівня вищої освіти ступеня магістра спеціальності 032 Історія та археологія. Спеціалізації: Соціальна антропологія.

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Вченою Радою Бердянського державного педагогічного університету від 26 березня 2018 р. № 9

НАДАНО ЧИННОСТІ:

Наказом ректора БДПУ від 02.06.2018 № 65

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Константінова Вікторія Миколаївна, доктор історичних наук, професор кафедри історії України, професор кафедри історії та філософії Бердянського державного педагогічного університету – гарант освітньої програми

Папанова Валентина Анатоліївна, кандидат історичних наук, доцент кафедри історії і теорії держави та права, доцент кафедри правознавства Бердянського державного педагогічного університету

Захарченко Таїса Костянтинівна, кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії та методики навчання суспільствознавчих дисциплін, доцент кафедри історії та філософії Бердянського державного педагогічного університету

II Загальна характеристика

Рівень вищої освіти Higher education level	Другий (магістерський) рівень / The second (master's) level	
Ступінь вищої освіти The degree of Higher education	Магістр / Master	
Галузь знань / the field of knowledge	03 Гуманітарні науки / 03 Humanities	
Спеціальність / the specialty	032 Історія та археологія Спеціалізація: Соціальна антропологія / 032 History and archeology Specialization: Social Anthropology	
Обмеження щодо форм навчання / Restrictions on learning forms	Без обмежень / no limits	
Освітня кваліфікація / Educational qualification	Магістр історії / Master of History	
Професійна кваліфікація / professional qualification	Не передбачається / Not provided /	
Кваліфікація в дипломі / Qualification in the diploma	Ступінь вищої освіти: Магістр Спеціальність: Історія та археологія Спеціалізація: Соціальна антропологія Освітня програма: Історія Професійна кваліфікація: Історик. Викладач історії. Антрополог	Obtained qualification: Master Speciality: History and Archeology Specialization: Social Anthropology Educational program: History Professional qualification: Historian. Lecturer of History. Anthropologist.
Опис предметної області / Description of the subject area	<p>Об'єкти вивчення або діяльності (феномени, явища або проблеми, які вивчаються):</p> <ul style="list-style-type: none"> - процеси історичного розвитку суспільства, - соціальні явища в часі та просторі, - етнічні, етнографічні та релігійні групи <p>Цілі навчання (очікуване застосування набутих компетентностей):</p> <ul style="list-style-type: none"> - більш поглиблений виклад ряду вузлових питань історичного минулого українського суспільства – складової частини всесвітнього історичного процесу; - співставлення різних точок зору на проблеми, що стали предметом вивчення; - закріплення раніше набутих навичок синтезу і аналізу явищ і подій для орієнтації в проблематиці наукових 	

	<p>досліджень.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області (поняття, концепції, принципи та їх використання для пояснення фактів та прогнозування результатів).</p> <ul style="list-style-type: none"> - вища та середня освіта з наголошенням на історії та правознавстві, але робота в одній чи в кількох пов'язаних між собою галузях є обов'язковою. <p>Методи, методики та технології (якими має оволодіти здобувач вищої освіти для застосування на практиці):</p> <ul style="list-style-type: none"> - метод періодизації; - історико-генетичний метод - історико-порівняльний метод - історико-типологічний метод; - історико-системний метод. <p>- здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі історії та археології що передбачає проведення досліджень та (або) здійснення інновацій.</p> <p>Інструменти та обладнання: підручники, навчальні та навчально-методичні посібники, монографії, періодичні видання, персональний комп'ютер, мультимедійне забезпечення.</p> <p>Objects of study or activity (phenomena or problems studied):</p> <ul style="list-style-type: none"> - processes of historical development of society; - social phenomena in time and space; - ethnic, ethnographic and religious groups. <p>Learning objectives (expected use of acquired competencies):</p> <ul style="list-style-type: none"> - more in-depth presenting key issues of historical past of Ukrainian society as a part of world historical process; - comparing different points of view on the problems which became the subject of study; - consolidating previously acquired skills of synthesis and analysis of phenomena and events for orientation in the scientific research problematic. <p>Theoretical content of the subject area (notions, conceptions, principles and their use for facts' explanation and results' forecasting).</p> <ul style="list-style-type: none"> - higher and secondary education with emphasis on History and Law Science, but work in one or several interrelated areas is obligatory. <p>Methods, techniques and technologies (which should be acquired by a higher education student to apply in practice):</p> <ul style="list-style-type: none"> - periodization method; - historical-genetic method; - historical comparative method; - historical typological method; - historical system method.
--	---

	<p>- the ability to solve complex tasks and problems in the field of history and archeology that involves research and / or innovation.</p> <p>Tools and equipment: textbooks, educational and teaching aids, monographs, periodicals, personal computer, multimedia support.</p>
<p>Академічні права Випускників / Academic graduate rights</p>	<p>Можливість навчатися за програмою третього рівня вищої освіти за цією галуззю знань - аспірантури (що узгоджується з отриманим дипломом магістра) або суміжною.</p> <p>Ability to study according to the program of the third level of higher education in this field of knowledge - postgraduate study (which is consistent with the obtained Master's degree) or an adjacent field of knowledge.</p>
<p>Працевлаштування випускників / Graduates' employment</p>	<p>Викладацька діяльність у вищому навчальному закладі, педагогічна діяльність в загальноосвітній школі, а також в освітніх консультаційних, культурних, наукових організаціях та установах; у підрозділах органів державного та муніципального управління, громадських організаціях, бібліотеках, музеях, архівах.</p> <p>Teaching activity at a higher educational institution, pedagogical activity general education school, as well as in the educational consulting, cultural, scientific organizations and institutions; in the subdivisions of state and municipal government bodies, public organizations, libraries, museums, archives.</p>

III Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти

Обсяг освітньої складової 90 кредитів ЄКТС з нормативним терміном навчання (денна, заочна форма) **1 рік та 4 місяці**

IV Перелік компетентностей випускника

Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми історичного пізнання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог
Загальні	<p>Соціально-особистісні</p> <p>Етичні установки. Здатність до використання принципів, норм етики, правил культури поведінки, правової культури у стосунках з людьми на основі загальнолюдських та національних цінностей, норм суспільної моралі.</p> <p>Гнучкість та креативність мислення. Здатність до системного мислення, креативності, генерування нових ідей, пошуку варіантів нестандартного розв'язання професійних</p>

	<p>завдань.</p> <p>Комунікативні навички. Здатність до адаптивності та комунікабельності, побудови спілкування з суб'єктами освітнього процесу на принципах гуманізації й довіри.</p> <p>Працювати самостійно, приймати ініціативу та керувати часом. Здатність до самостійного обрання оптимальних професійних дій для розв'язання завдань професійної діяльності; до використання елементів самоорганізації власної діяльності відповідно до професійних завдань.</p> <p>Працювати з іншими. Здатність до налагодження конструктивних професійних зв'язків з суб'єктами освітнього процесу, громадськістю, засобами масової інформації для розв'язання професійних завдань.</p> <p style="text-align: center;">Загальнонаукові</p> <p>Аналіз та синтез. Здатність до аналізу, оцінки, прогнозування соціальних процесів суспільного життя (Здатність до аналізу, оцінки, прогнозування освітнього процесу).</p> <p>Базові загальні знання. Здатність до використання базових знань фундаментальних наук в обсязі, необхідному для освоєння дисциплін циклу професійної підготовки.</p> <p>Проведення наукових досліджень. Здатність до визначення наукового апарату, планування, організації, проведення наукового дослідження, опрацювання його результатів із застосуванням методів математичної статистики.</p> <p style="text-align: center;">Інструментальні</p> <p>Комунікація усна та письмова державною й іноземною мовами. Здатність до письмової й усної комунікації державною та іноземною мовами.</p> <p>Використання інформаційних і комунікаційних технологій. Здатність до застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у професійній діяльності.</p>
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</p>	<p style="text-align: center;">Хронологічна</p> <p>Розглядати суспільні явища в розвитку та в конкретно-історичних умовах певного часу; співвідносити історичні події, явища з періодами, орієнтуватися у науковій періодизації історії; використовувати періодизацію як спосіб пізнання історичного процесу.</p>
	<p style="text-align: center;">Просторова</p> <p>співвідносити розвиток історичних явищ і процесів з географічним положенням країн та природними умовами; користуючись картою, пояснювати причини і наслідки історичних подій, процесів вітчизняної та всесвітньої історії, основні тенденції розвитку міжнародних відносин, пов'язані з геополітичними чинниками і факторами навколишнього середовища; характеризувати, спираючись на карту, історичний процес та його регіональні особливості</p>
	<p style="text-align: center;">Дійсності та джерел інформації</p> <p>Користуватися довідковою літературою, Інтернетом тощо для самостійного пошуку інформації; систематизувати історичну</p>

	<p>інформацію, складаючи таблиці (хронологічні, синхроністичні, конкретизуючі, порівняльні та ін.), схеми, різні типи планів (простий, розгорнутий, картинний тощо); самостійно інтерпретувати зміст історичних джерел та відбиті в них історичні факти, явища, події; виявляти різні точки зору, визнавати і сприймати таку різноманітність; критично аналізувати, порівнювати та оцінювати історичні джерела, виявляти тенденційну інформацію й пояснювати її необ'єктивність</p>
	<p style="text-align: center;">Мовленнєва</p> <p>Реконструювати образи минулого у словесній формі у вигляді опису (картинного, аналітичного), оповідання (образного, конспективного, сюжетного), образної характеристики; викладати історичні поняття, зв'язки і тенденції історичного розвитку, застосовуючи пояснення, доведення, міркування, узагальнюючу характеристику</p>
	<p style="text-align: center;">Логічна</p> <p>Визначати історичні поняття та застосовувати їх для пояснення історичних явищ і процесів; аналізувати, синтезувати та узагальнювати значний обсяг фактів, простежуючи зв'язки і тенденції історичного процесу; визначати причини, сутність, наслідки та значення історичних явищ та подій, зв'язки між ними; визначати роль людського фактора в історії, розкривати внутрішні мотиви і зовнішні чинники діяльності історичних осіб</p>
	<p style="text-align: center;">Цінностей</p> <p>Порівнювати й оцінювати факти та діяльність історичних осіб з позиції загальнолюдських та національних цінностей, визначати власну позицію щодо суперечливих питань історії; виявляти інтереси, потреби, протиріччя в позиціях соціальних груп і окремих осіб та їх роль в історичному процесі, тенденції і напрями історичного розвитку; оцінювати різні версії й думки про минулі історичні події, визнаючи, що деякі джерела можуть бути необ'єктивними; самостійно ідентифікувати себе й інших в історичному процесі</p>

	<p style="text-align: center;">Загально-професійна (базова)</p> <p>Цілепокладання, планування. Здатність до цілевизначення, планування освітнього процесу та прогнозування його наслідків і результатів.</p> <p>Суб'єкт-суб'єктна взаємодія. Здатність до конструктивної взаємодії з суб'єктами освітнього процесу; володіння техніками педагогічного впливу, попередження й розв'язання конфліктів.</p> <p>Здійснення освітнього процесу. Здатність до організації освітнього процесу на основі положень нормативно-правових документів; до комплексного використання знань з теорії й практики педагогічної діяльності; до розробки змісту освітнього процесу; до відбору й доцільного використання педагогічного діагностичного інструментарію, методів, форм, засобів навчання й виховання.</p> <p>Рефлексія результатів професійної діяльності. Здатність до аналізу й оцінки власної професійної діяльності; до встановлення причинно-наслідкових зв'язків між очікуваними й одержаними результатами.</p>
--	--

V Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

* Здатність орієнтуватися в історичному просторі, здійснювати аналіз-синтез просторово-історичних об'єктів та зв'язків в історичному просторі
* Вміння визначати історичні поняття та застосовувати їх для пояснення історичних явищ та процесів
* Аналізувати, синтезувати та узагальнювати значний обсяг фактів, простежувати зв'язки і тенденції історичного процесу
* Вміння шукати та відбирати інформацію, фіксувати її, систематизувати
* Вміння застосовувати загальнолюдські та національні цінності як критерії оцінки історичних фактів і осіб
* Ідентифікувати себе у системах загальнолюдських і національних цінностей
* Вміння організувати науково-дослідницьку роботу
* Уміння користуватися в науковій роботі нормативно-правовими актами
* Вміння отримувати отримані історичні знання на практиці
* Самостійно інтерпретувати зміст історичних джерел та історичні факти, явища, події
* Оцінювати події та діяльність людей в історичному процесі з позиції загальнолюдських і національних цінностей
* Здатність формувати власні оцінки та позиції щодо ставлення до минулого і сучасного України
* Аналізувати сучасні тенденції історичної науки і виробляти власний погляд на історіографію та історичні джерела
* Здатність до самонавчання і продовження професійного розвитку
* Володіння практичними навичками щодо оперативного та якісного збору перевірки інформації, її належного джерельного оформлення.

VI Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	1. Комплексний кваліфікаційний екзамен 2. захист магістерської роботи
Вимоги до кваліфікаційної роботи (за наявності)	Вимоги до випускної кваліфікаційної роботи відповідно «Положення про випускні кваліфікаційні роботи студентів (магістрантів)», затверджене на засідання Вченої ради БДПУ Не допускається порушення регламентованого обсягу (кількості сторінок) та структури роботи. Перевірка на плагіат.

vii Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У Бердянському державному педагогічному університеті функціонує система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка ґрунтується на Стандартах і рекомендаціях щодо забезпечення якості в Європейському освітньому просторі вищої освіти ESG 2015 і передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) політика забезпечення якості;
- 2) розробку та затвердження програм;
- 3) Студенто-центричне навчання, викладання та оцінювання;
- 4) Зарахування, досягнення, визнання та атестація студентів;
- 5) Викладацький склад;
- 6) Навчальні ресурси та підтримка студентів;
- 7) Управління інформацією (Інформаційний менеджмент);
- 8) Публічна інформація;
- 9) Поточний моніторинг і періодичний перегляд програм
- 10) Циклічне зовнішнє забезпечення якості.

Система внутрішнього забезпечення якості за поданням Бердянського державного педагогічного університету оцінюється НАЗЯВО або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються НАЗЯВО, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.